

1.7.2026

VN/16243/2026

Neuvotteleva virkamies Sami Rinne

Valtioneuvoston asetus jätteen polttamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Ehdotettavalla valtioneuvoston asetuksella muutettaisiin jätteen polttamisesta annettua valtioneuvoston asetusta (151/2013).

Asetuksella säädettäisiin jätteenpoltolle ja jätteen rinnakkaispoltolle velvoite estää tai minimoida dioksiinien ja furaanien sekä dioksiinin kaltaisten PCB-yhdisteiden päästöjä ilmaan sekä velvoite mitata päästöjä ilmaan säännöllisin väliajoin käynnistys- tai pysäytystoimien aikana. Lisäksi laajennettaisiin päästömittauksiin liittyvä velvoite noudattaa CEN-standardeja tai vastaavia standardeja koskemaan myös näytteenoton ja analyysin suorittavan laboratorion laadunvarmistusjärjestelmää. Asetus on osa teollisuuspäästädirektiivin päivityksen kansallista täytäntöönpanoa.

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 3.7.2026.

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Teollisuuden ja karjankasvatuksen päästöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2010/75/EU, jäljempänä teollisuuspäästädirektiivi) IV luvussa ja VI liitteessä on säädetty jätteenpolttolaitoksia ja jätteen rinnakkaispolttolaitoksia koskevista erityissäännöksistä ja teknisistä määräyksistä. Ne on asetustasoisena sääntelyn osalta toimeenpantu valtioneuvoston asetuksella jätteen polttamisesta (jäljempänä jätteenpolttoasetus).

Teollisuuspäästädirektiivin vuoden 2024 päivityksessä muutettiin direktiivin IV luvun jätteenpoltto- ja rinnakkaispolttolaitosten päästöjen tarkkailua koskevan 48 artiklan 1 kohtaa sekä VI liitteen päästöjen tarkkailua koskevan 6 osan 1.2 kohtaa. Direktiivimuutosten toimeenpanemiseksi jätteenpolttoasetusta on muutettava vastaavalla tavalla.

Asetus annettaisiin ympäristönsuojelulain (527/2014) 9 §:n 1 ja 2 kohtien nojalla. Pykälän mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa lain 7 ja 8 §:ssä säädettyjen ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevien velvollisuuksien täsmentämiseksi tarkempia säännöksiä.

2 Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä osana teollisuuspäästädirektiivin päivityksen täytäntöönpanoa koskevan hallituksen esityksen valmistelua. Asetusluonnos oli lausuntokierroksella 19.12.2025–13.2.2026. Asetuksen valmisteluun liittyvät asiakirjat ovat saatavilla valtioneuvoston hankeikkunasta osoitteessa <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet> tunnuksella YM063:00/2024.

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Ympäristönsuojelulain 108 §:n mukaan jätteenpolttolaitoksella tarkoitetaan yksikköä, joka on tarkoitettu jätteiden lämpökäsittelyyn, riippumatta siitä, hyödynnetäänkö poltossa syntyvä lämpö vai ei, siten, että jäte poltetaan hapettamalla tai käytetään pyrolyysiä, kaasutusta tai plasmakäsittelyä taikka muuta lämpökäsittelyä, jos käsittelyssä syntyvät aineet tämän jälkeen poltetaan. Jätteen rinnakkaispolttolaitoksella tarkoitetaan yksikköä, jonka pääasiallisena tarkoituksena on tuottaa energiaa tai aineellisia tuotteita ja jossa käytetään jätettä vakinaisena tai lisäpolttoaineena taikka jossa jätettä lämpökäsitellään sen loppukäsittelyä varten polttamalla jäte hapettamalla tai käyttämällä pyrolyysiä, kaasutusta tai plasmakäsittelyä taikka muuta lämpökäsittelyä, jos käsittelyssä syntyvät aineet tämän jälkeen poltetaan. Jätteenpolttolaitokset ja jätteen rinnakkaispolttolaitokset tarvitsevat toiminnalleen ympäristöluvan ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 1 kohdan 13 a perusteella. Toimivaltainen ympäristölupa- ja valvontaviranomainen on Lupa- ja valvontavirasto. Suomessa toimii 9 jätteenpolttolaitosta ja 26 jätteen rinnakkaispolttolaitosta. Suomessa toimii yhdeksän yhdyskuntajätettä polttavaa jätevoimalakokonaisuutta, joista kahdessa on pääasiallisena polttoaineena vaarallinen jäte. Lisäksi Suomessa toimii 26 jätteen rinnakkaispolttolaitosta, joista seitsemän laitosta ei ole raportoinut poltettuja jätelajeita viime vuosina.

Teollisuuspäästädirektiivin vuoden 2024 päivityksessä muutettiin jätteenpolttolaitoksia ja jätteen rinnakkaispolttolaitoksia koskevaa sääntelyä muuttamalla direktiivin IV luvun päästöjen tarkkailua koskevan 48 artiklan 1 kohtaa sekä VI liitteen päästöjen tarkkailua koskevan 6 osan 1.2 kohtaa.

Direktiivimuutosten toimeenpanemiseksi jätteenpolttoasetusta tulisi muuttaa. Asetukseen lisättäisiin velvoite dioksiinien ja furaanien sekä dioksiinin kaltaisten PCB-yhdisteiden ilmaan johdettavien päästöjen estämisestä tai minimoinnista sekä velvoite tarkkailla kyseisiä päästöjä myös muulloin kuin laitoksen normaalien toimintaolosuhteiden vallitessa. Lisäksi säädettäisiin, että velvoitetta CEN-standardien tai vastaavien standardien noudattamiseen sovellettaisiin myös näytteenoton ja analyysin suorittavan laboratorion laadunvarmistusjärjestelmään.

4 Pääasialliset vaikutukset

Asetusmuutoksen vaikutukset johtuvat teollisuuspäästädirektiivin muuttuneesta sääntelystä.

Teollisuuspäästädirektiivin vuoden 2024 päivityksen toimeenpanon vaikutuksia on arvioitu ympäristönsuojelulain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä HE 75/2026 vp.

Asetuksen uudella velvoitteella mahdollisuuksien mukaan estää tai minimoida dioksiinien ja furaanien sekä dioksiinin kaltaisten PCB-yhdisteiden päästöt voi olla vaikutusta jätettä polttavien laitosten toimintaan ja niille ympäristöluvassa asetettaviin vaatimuksiin. Vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä, sillä kyseisille laitoksille ympäristöluvuissa asetetut päästöraja-arvot perustuvat parhaan käyttökelpoisen tekniikan BAT-päätelmiin. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan arvioinnissa on otettava huomioon muun muassa päästöjen ehkäisemisen ja rajoittamisen kustannukset ja hyödyt sekä toiminnan vaikutukset ympäristöön.

Velvoite mitata jätteenpolttolaitosten ja jätteen rinnakkaispolttolaitosten päästöjä ilmaan myös käynnistysten ja pysäytysten aikana on uusi toiminnanharjoittajille. Suomessa on 14 jätteenpolttolaitoksiin ja noin 20 jätteen rinnakkaispolttolaitoksiin kuuluvaa jätettä polttavaa polttolinjaa (rinnakkaispolttolaitoksista huomioitu ne, jotka ovat viime vuosina raportoitu jätteen poltto). Yksittäisen mittauksen, joka käsittäisi PCDD/F-yhdisteet ja dioksiinin kaltaiset PCB-yhdisteet, arvioidaan maksavan noin 5 000–10 000 euroa. Mittaukset voitaisiin

teollisuuspäästädirektiivin mukaan suorittaa esimerkiksi joka kolmas vuosi. Jos mittaukset tehtäisiin erikseen jokaiselle polttolinjalle (yhteensä noin 34 kpl) joka kolmas vuosi, mittauksista kohdistuvat lisäkustannukset kaikille Suomen jätteenpolttolaitoksille ja jätteen rinnakkaispolttolaitoksille olisivat yhteensä keskimäärin noin 57 000–113 000 euroa vuodessa.

Jätteenpolttoasetuksen nykyinen päästöjen mittauksiin liittyvä velvollisuus noudattaa CEN-standardeja tai vastaavia standardeja laajennettaisiin koskemaan myös näytteenoton ja analyysin suorittavien laboratorioiden laadunvarmistusjärjestelmiä. Käytännössä vaatimus tarkoittaisi, että näytteenoton ja analyysin suorittavilla laboratoriolle tulisi olla akkreditointi standardin EN ISO/IEC 17025:n mukaisesti. Kaikilla laboratorioilla ei välttämättä vielä ole akkreditointia kaikille mitattaville ja analysoitaville päästökomponenteille, jolloin ne joutuisivat hankkimaan sellaisen. Koko mittausketjun akkreditoinnilla voidaan arvioida olevan myönteinen vaikutus päästömittausten laatuun.

5 Lausuntopalaute

Asetusluonnos oli lausuntokierroksella 19.12.2025–13.2.2026 yhdessä teollisuuspäästädirektiivin päivityksen toimeenpanoa koskevan hallituksen esityksen luonnoksen kanssa (HE 75/2026 vp). Asetusluonnoksesta annettiin neljä lausuntoa.

NG Nordic Finland Oy puolsi jätteenpolttoasetukseen esitettyjä muutoksia.

Westenergy Oy esitti lausunnossaan, että jätteenpolttoasetuksen liitteen 5 taulukossa säädettäisiin ammoniakkin päästömittauksille jätteenpolton BAT-päätelmien kansallisessa soveltamisohjeessa suositeltu 95 prosentin luottamusvälin arvo. Esitys ei johtanut asetuksen muuttamiseen. Jätteenpolttoasetuksen liitteen 5 taulukolla on toimeenpantu teollisuuspäästädirektiivin liitteen VI osan 6 kohdan 1.3 taulukko, jossa ei ole käsitelty ammoniakkia koskevaa luottamusvälin arvoa. Arvoksi on jätteenpolton BAT-päätelmien kansallisessa ohjeistuksessa suositeltu 40 prosenttia. Ympäristöministeriöllä ei ole tiedossa, että suosituksen soveltamiseen liittyisi sellaisia ongelmia, joiden vuoksi arvo pitäisi säätää sitovaksi asetustasolla. Teollisuuspäästädirektiivin 15 a artiklan mukaan komissio tulee viimeistään 1.9.2026 hyväksymään täytäntöönpanosäädöksen, jolla vahvistetaan menetelmä luvassa asetettujen päästöjen raja-arvojen noudattamisen arvioimiseksi. Kyseisellä täytäntöönpanopäätöksellä voi olla EU-tasoisia vaikutuksia myös 95 prosentin luottamusvälien käyttöön.

Rakennusteollisuus ry (Rakennustuoteteollisuus ry) sekä Finnsementti Oy esittivät samansisältöisissä lausunnoissaan muutosta asetuksen sääntelyyn koskien vaarallisen jätteen polttoa rinnakkaispolttolaitoksessa. Jätteenpolttoasetuksen 14 §:n 1 momentin mukaan vaarallisen jätteen polttoon rinnakkaispolttolaitoksessa sovelletaan asetuksen liitteessä 2 säädettyjä jätteenpolton päästöraja-arvoja riippumatta vaarallisen jätteen määrästä. Lausijat esittivät pykälän muuttamista teollisuuspäästädirektiivin 46 artiklan 2 kohdan mukaiseksi siten, että vaarallisen jätteen polttoon rinnakkaispolttolaitoksessa sovellettaisiin asetuksen liitteessä 2 säädettyjä jätteenpolton päästöraja-arvoja vain, jos yli 40 prosenttia lämmön luovutuksesta on peräisin vaarallisesta jätteestä, ja muussa tapauksessa sovellettaisiin asetuksen liitteessä 3 säädettyjä jätteen rinnakkaispolton päästöraja-arvoja. Elinkeinoelämän keskusliitto tuki Rakennusteollisuuden lausuntoa. Esitys ei johtanut asetuksen muuttamiseen. Esitetty jätteenpolttoasetuksen 14 §:n muutos ei liity teollisuuspäästädirektiivin päivityksen toimeenpanoon. Muutos voisi siirtää vaarallisen jätteen polttoa jätteenpolttolaitoksista jätteen rinnakkaispolttolaitoksiin. Tämän siirtymisen suuruutta sekä siitä seuraavia vaikutuksia vaarallisten jätteiden kansalliseen jätehuoltoon ja vaarallisten jätteiden polton päästöihin ei

pystytä arvioimaan tarvittavassa määrin teollisuuspäästödirektiivin päivityksen toimeenpanon edellyttämässä aikataulussa. Ehdotusta ei oltu sisällytetty lausunnolla olleeseen versioon, joten siitä ei myöskään ole saatu muiden sidosryhmien lausuntopalautetta.

6 Säännöskohtaiset perustelut

13 § Päästöjen johtaminen ilmaan. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan dioksiinien ja furaanien sekä dioksiinin kaltaisten PCB-yhdisteiden päästöt on mahdollisuuksien mukaan estettävä tai minimoitava. Lisäyksellä toimeenpantaisiin teollisuuspäästödirektiivin 48 artiklan 1 kohtaan tehty vastaava lisäys.

18 § Mittaukset ilmaan johdettavista päästöistä. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin jätteenpolttolaitoksen ja jätteen rinnakkaispolttolaitoksen ilmaan johdettavien päästöjen tarkkailusta myös muulloin kuin laitoksen normaalien toimintaolosuhteiden aikana. Päästöt käynnistyksen ja pysäytyksen aikana silloin, kun jätettä ei polteta, mukaan lukien PCDD/F-yhdisteiden ja dioksiinin kaltaisten PCB-yhdisteiden päästöt, olisi arvioitava suunniteltujen käynnistys- tai pysäytystoimien aikana säännöllisin väliajoin, esimerkiksi joka kolmas vuosi, suoritettavien mittausten perusteella. Lisäyksellä toimeenpantaisiin teollisuuspäästödirektiivin 48 artiklan 1 kohtaan tehty vastaava lisäys. Pykälän nykyinen 2 momentti siirtyisi 3 momentiksi.

Liite 5 Mittausmenetelmät. Liitteeseen lisättäisiin säännös, jonka mukaan veloitetta CEN-standardien tai vastaavien standardien noudattamiseen sovellettaisiin myös näytteenoton ja analyysin suorittavan laboratorion laadunvarmistusjärjestelmään. Käytännössä vaatimus tarkoittaisi, että näytteenoton ja analyysin suorittavilla laboratorioilla tulisi olla akkreditointi standardin EN ISO/IEC 17025:n mukaisesti.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 3.7.2026.

Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen jätteen polttamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.